

DOI: <https://doi.org/10.15388/SMP.2025>

Mokslinė-praktinė konferencija SLAUGOS MOKSLO NAUJOVĖS: 2025

2025 m. gegužės 21 d.
Vilnius

Konferencija skirta visų specializacijų bendrosios praktikos slaugytojams, išplėstinės praktikos slaugytojams, visų pakopų slaugos studijų programų studentams, slaugos tyrėjams ir mokslininkams

Konferencijos tezės

Sudarytoja Rita URBANAVIČĖ

Išplėstinės praktikos slaugytojų kompetencijų tobulinimo iššūkiai Lietuvoje

Justė Karbauskytė¹, Viktorija Kielė^{1,2}, Natalja Istomina¹

¹ Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Sveikatos mokslų institutas

² Vilniaus kolegijos Sveikatos priežiūros fakultetas

Tyrimo pagrindimas. Tinkamai parengti išplėstinės praktikos slaugytojai (IPS) prisideda prie sveikatos priežiūros kokybės gerinimo, mažina kitų specialistų darbo krūvį ir didina pacientų pasitikėjimą [1–4]. IPS kompetencijų ugdymas dažniausiai vyksta formaliuose kursuose, seminaruose, rengiant mentorystės programas bei per neformalią patirtį darbo vietoje [5]. Tačiau Lietuvoje šis procesas susiduria su reikšmingais iššūkiais – ribotas specializuotų mokymų prieinamumas, finansavimo stoka ir sudėtingas darbo bei mokymosi derinimas apsunkina IPS profesinį tobulėjimą [6]. Be to, IPS mokymosi programos dažnai nepritaikytos jų specifiniams poreikiams ir orientuojamos į bendrosios praktikos slaugytojus, todėl nepakankamai ugdo jiems reikalingas kompetencijas [7]. Dėl šių kliūčių IPS specialistai negali visavertiškai realizuoti savo profesinio potencialo, o tai neigiamai veikia sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir prieinamumą. Siekiant išspręsti šias problemas, būtina didinti praktinių mokymų prieinamumą, užtikrinti efektyvesnį finansavimą bei skatinti tarptautinį bendradarbiavimą, kuris leistų perimti pažangias praktikas ir stiprinti IPS vaidmenį sveikatos sistemoje [8]. Šis tyrimas analizuoja pagrindinius IPS kompetencijų tobulinimo iššūkius Lietuvoje.

Tikslas – išnagrinėti išplėstinės praktikos slaugytojų profesinio tobulinimo iššūkius Lietuvoje.

Medžiaga ir metodai. Kokybinis metodas, pasitelkiant pusiau struktūruotus interviu, siekiant išsiaiškinti išplėstinės praktikos slaugytojų požiūrį į kompetencijų tobulinimo problemas. Tyrime dalyvavo 10 specialistų iš įvairių sveikatos priežiūros sričių, taip užtikrinant platesnį profesinės praktikos kontekstą. Respondentams buvo pateikti klausimai, leidžiantys giliau analizuoti profesinio tobulėjimo iššūkius, poreikius ir galimybes. Surinkti duomenys analizuojami vadovaujantis turinio analizės principais, išskiriant pagrindines kategorijas ir subkategorijas.

Rezultatai. IPS susiduria su ribota specializuotų mokymų pasiūla, finansiniais iššūkiais ir darbdavių paramos stoka. Praktiniai mokymai, ypač simuliacijos, yra itin svarbūs, tačiau jų prieinamumas ribotas. Tarptautinis bendradarbiavimas išryškėjo kaip galimybė stiprinti IPS kompetencijas ir profesinį pripažinimą.

Išvados. IPS profesinio tobulėjimo gerinimui būtina užtikrinti specializuotų mokymų prieinamumą, sudaryti palankesnes finansavimo sąlygas, skatinti tarptautinį bendradarbiavimą, kuris leistų perimti pažangias praktikas ir stiprinti IPS vaidmenį sveikatos sistemoje, taip pat atnaujinti teisinį reglamentavimą, siekiant išplėsti IPS kompetencijas.

Literatūra

1. Mrayyan M. T., Abunab H. Y., Khait A. A., Rababa M. J., Al-Rawashdeh S., Aljunmeeyn A., ir kt. Competency in nursing practice: a concept analysis. *BMJ Open*. 2023; 13(6):e067352. DOI: 10.1136/bmjopen-2022-067352
2. Hutton A., Veenema T. G., Gebbie K. Review of the International Council of Nurses (ICN) Framework of Disaster Nursing Competencies. *Prehosp Disaster Med*. 2016 m.(6):680–683. doi:10.1017/S1049023X1600100X
3. Skela-Savič B. Nursing Development should Now Become a Priority for Health Systems in Europe. *Slovenian Journal of Public Health*. 2023;62(4):162. doi: 10.17229/sjph.62.4.01
4. Penelope J. The effects of problem-based learning on nurse competence: a systematic review. 2016; 10(5). doi: 10.1016/j.nedt.2013.08.009
5. Jurgutis A., Strukčinskienė B., Pačiauskaitė I., Balčiūnas D. Slaugytojų, dirbančių pirminės sveikatos priežiūros srityje, kompetencijų analizė. *Visuomenės sveikata*. 2012:44–50. Prieiga per: http://www.hi.lt/uploads/pdf/visuomenes%20sveikata/2012.priedas1/VS_1priedas_2012_Jurgutis_Strukcinskiene.pdf
6. Juškevičiūtė G., Kielė V., Žalalienė J., Kučinskienė A. Išplėstinės praktikos slaugytojų profesinių kompetencijų tobulinimo galimybės. *Sveikatos mokslai*, 2022; 32(2):104–109. DOI: <https://doi.org/10.35988/sm-hs.2022.060>
7. Mlambo M., Silén C., McGrath C. Lifelong learning and nurses' continuing professional development, a metasynthesis of the literature. *BMC Nursing*. 2021;20(1):62. DOI: 10.1186/s12912-021-00579-2
8. Cant R., Levett-Jones T. Umbrella review: Impact of registered nurses' continuing professional education informed by contemporary reviews of literature. *Nurse Education in Practice*. 2021; 50:102945. DOI: 10.1016/j.nepr.2020.102945